

Internett-økonomien kan KOLLAPSE

Gjeldstyngede teleselskaper kan føre til nettnøytralitetens fall. Internettselskapene kan komme til å betale for trafikken, spår Salvador Baille i Core Group. BLA OM!

TEMA: KOMMUNIKASJON

Spår bompenge

Facebook, Google, Apple og de andre store internettselskapene kan i fremtiden måtte betale for trafikken de generer i teleoperatørens nett, spår Core Group. Du kan fort få regningen.

ERLEND WESSEL CARLSEN
ERLEND.CARLSEN@FINANSAVISEN.NO

– Forbrukerne betaler ikke full pris for den tjenesten de får i dag.

Salvador Baille er partner og telekomspesialist i analyseselskapet Core Group, og ser med skrekk på utviklingen i telekombransjen i Europa. Årsaken: Internett.

For selv om man betaler for å se film på Netflix, høre musikk på Spotify eller se fotballkamper på TV 2 Sumo så er det leverandøren du betaler. Distributøren – eieren av nettet innholdet distribueres i – får stort sett ingenting. Banalt sett kan man sammenligne det med å sende post uten frimerker eller kjøre på veier uten bomstasjoner.

– Internettsselskapene surfer på skuldrene til teleoperatørene. Vi betaler stadig mindre for stadig raskere internett, og det gagnar tjenesteleverandørene.

Baille mener det må radikale endringer for å gjøre internettøkonomien bærekraftig, og mener forbrukerne kan måtte ende opp med å – direkte eller indirekte – betale for bruk av tjenestene til Facebook, Google og Apple.

Enorm vekst

Internettveksten er formidabel. Ifølge Cisco-tall datert i 2011 vil internettbruken vokse med 30 prosent årlig, og ligge på 80 exabyte (1 milliard gigabyte) i 2015.

De seks ledende internett-tjenesteleverandørene har de siste fem årene hatt en årlig omsetningsvekst på 39,4 prosent (se grafikk). Baille peker på to årsaker til den fasjonable veksten: Den sterke konkurransen mellom markedsaktørene har presset prisen på megabyte drastisk ned, samt effekten av nettnøytraliteten (se fakta).

Gjeldsbomber

Men bak IT-gigantenes vakre vekst skjuler det seg en aldri så liten bombe. Baille viser til regnskapstallene for det største telekomselskapet i de fem største europeiske landene.

– De har tre ganger mer gjeld enn egenkapital. De er blitt veldig sårbar, og dette ikke holdbart.

Den økende gjelden skyldes blant annet den forrige utbyggingen av mobilnettet. Da var det 3G og bredbånd til folket. Nå er det 4G og fiber. Utbyggingen av dette i hele Europa er av den Europeiske Investeringsbanken beregnet å koste mellom 73 og 221 milliarder euro.

– Jeg har sett på disse beregningene, og deres utregning samt all erfaring fra tilsvarende prosjekter tilsier at dette kommer til å ende helt i det øvre sjiktet, om ikke over, sier Baille.

Han mener det imidlertid er mer skremmende at gjeldsgraden har stått stille siden 2008. Når operatørene nå står foran massive utbyggingskostnader er det kun én post igjen å ta av, og det er utbyttet. Og det går ikke, ifølge Baille.

– Telekomselskapene er ikke som raskt voksende teknologiselskaper i IT-bransjen, med store fremtidige inntekter og nye potensielle markeder. De er stabile pengemaskiner, og uten utbytte vil investorene flykte.

– Så, hva gjør en tenåring som har brukt opp alle pengene sine, jo går til mamma og pappa. Det samme gjør teleselskapene. De går til pappa staten. Men der finnes det ikke penger.

EU har allerede kuttet bevilgningene til den digitale agendaen fra 9,1 til 1 milliard euro.

Folket vil ha raskere internett, mens leverandørene tilbyr stadig flere og bedre tjenester. I midten står teleoperatørene med stadig trangere lommebok og sprengfulle nett.

– Internettøkonomien i Europa kan kollapse som følge av finanskrisen, advarer Baille.

Skaper balanse

Baille forsøker å skissere et knippe løsningsforslag:

- Spesiell skatt på bruk av bredbånd
- La operatørene konsolidere på nasjonalt nivå (vil sannsynligvis bety bedre tilbud men stivere priser for forbrukerne)
- Endre lisens- og planleggingsregime
- Deling av ressurser og infrastruktur mellom operatørene
- Endre nettnøytraliteten eller dens praksis og la markedskreftene bestemme

– Etter vår mening er det å lempe på nettnøytraliteten den beste løsningen, men det sitter langt inne hos myndighetene i de fleste land.

– *Hvorfor mener dere det?*

– Den eneste muligheten som ikke påvirker statsinntektene, og samtidig begrenser effekten på velgernes økonomi, er å endre nettnøytralitetsprinsippet for operatører, sier Baille og utdyper:

– Disse markedene er regulerte. Vi trenger knivingen mellom aktørene i internettøkosystemet slik det er i frie

Core Group

- Leverer rådgivning innen kommersialisering og transformasjon for bedrifter i IT-, telecom- og mediabransjen.
- Startet i 2010.
- Har 10 ansatte og kontor i Oslo.
- Omsatte for 8,5 millioner kroner i 2011.
- Eies av Core Holding, som igjen eies av fem partnere, med 20 prosent hver.

Nettnøytralitet

Det overordnede målet for nettnøytralitet er å sikre av iternett utgjør en åpen og ikke-diskriminerende plattform for alle typer kommunikasjon og distribusjon.

Post og teletilsynet har utarbeidet tre prinsipper om nettnøytralitet.

1. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning med spesifisert kapasitet.
2. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning som gir adgang til:
  - Å hente og levere innhold etter eget ønske
  - Å bruke tjenester og applikasjoner etter eget ønske
  - Å koble til utstyr og bruke programvare (som ikke skader nettverket) etter eget ønske
3. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning fri for diskriminering med hensyn til applikasjontype, tjenestetypen, innholdstypen og hvem som er avsender eller mottaker.

Kilde: Post- og teletilsynet

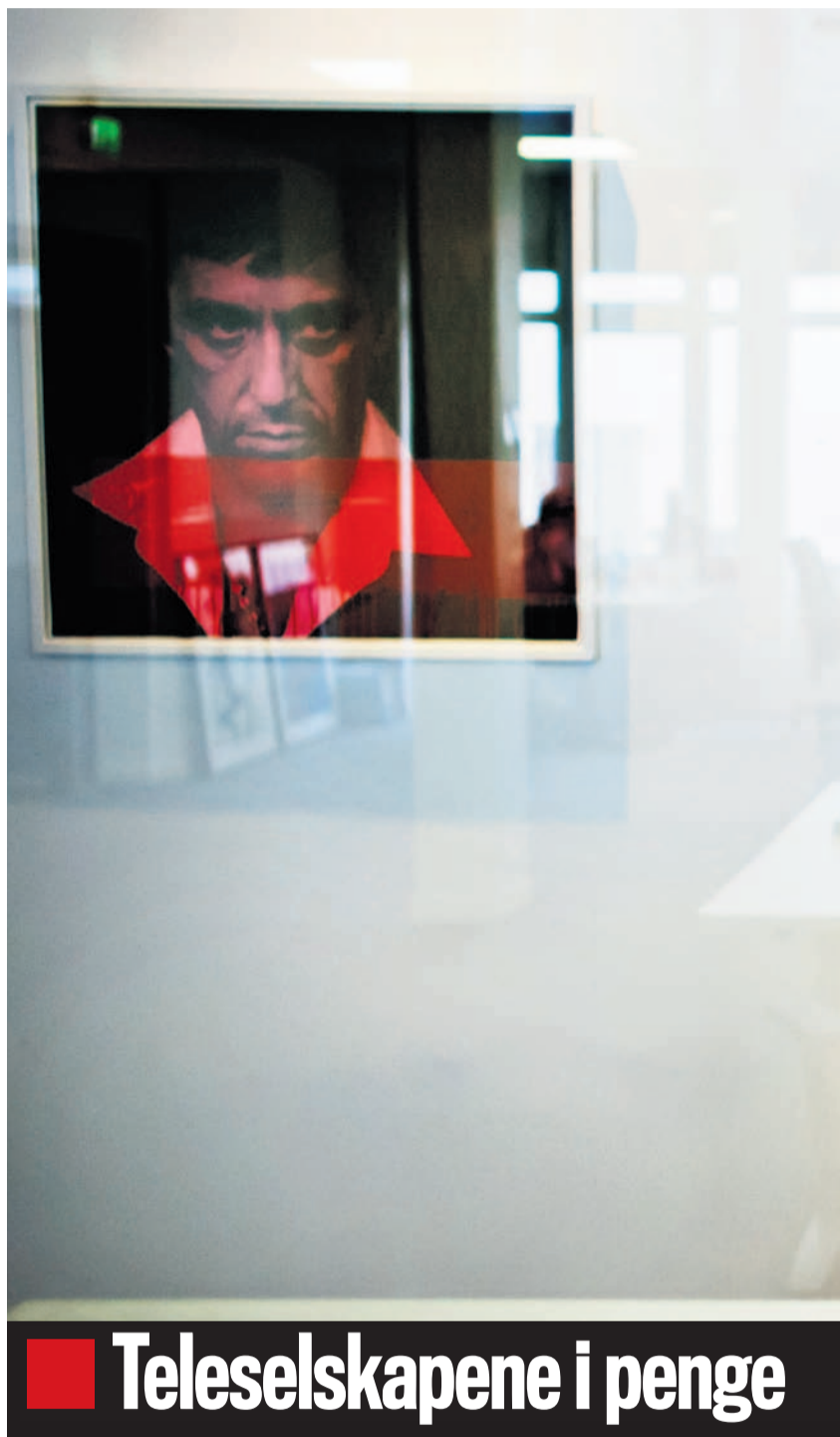
markeder, det vil gi en bedre balanse. Dette vil gi en langsommere men mer bærekraftig utvikling av tilbudssiden i internettøkosystemet.

En miks av disse løsningsforslagene vil gi teleoperatørene langt større inntekter, og dermed muligheten for å opprettholde det voldsomme kravet til kapasitetsøkning.

Skaper tapere

Men det vil også ha noen gigantiske tapere.

Aktører som Apple, Google, Facebook, Amazon og Netflix, som hittil har brukt internett som sin lekegrind må i et slikt scenario betale for trafikken. For enkelte – som Apple, med sine skyhøye marginer – vil det la seg gjøre, men for Amazon og Netflix, som har syltynne marginer, samt Facebook, som ikke har et jevnt inntektsgrunnlag fra

Teleselskapene i penge

brukerne, vil det bli en ny hverdag, hevder Baille.

Core Group-partneren hevder vi allerede ser de første tegnene til samarbeid mellom teleoperatørene

og internettsselskapene. I flere land er det snakk om at det skal betales for Skype via mobilregningen.

Samtidig kan det bety en brå død for freemium-produkter (gratis, ofte

– Kan skru opp prisene

Post- og teletilsynet mener kundene allerede betaler for trafikken, og at det er opp til operatørene til å regulere dette selv.

– Operatørene tilbyr stadig mer kapasitet til sluttbrukerne, uten at de nødvendigvis tar en høyere pris. Dette trenger de ikke gjøre hvis de

ikke liker det, sier direktør Torstein Olsen i Post og teletilsynet (PT).

– *Hvordan vil dere løse de utfordringene som er i markedet?*

– Ved å arbeide for nettnøytralitet. Et åpent internett er grunnlaget for «økosystemet» Internett, hvor nettverksoperatører og innholdsleverandører lever i et vann-vinn-forhold til hverandre.

Stadig viktigere

Tilsynet er uenige i Bailles påstander, og hevder mye av det er bygget på feilaktige myter om nettnøytralitet. Tvert i mot hevder de at viktigheten av nettnøytraliteten vil vokse i takt

ger på på internett

IKKE HOLDBART: - Internettelskapene surfer på skuldrene til teleoperatørene. Vi betaler stadig mindre for stadig raskere internett, sier Salvador Baille i Core Group.

FOTO: EIVIND YGGESETH

nød ■ Kan felle nettnøytraliteten

reklamebaserte produkter og tjenester), ettersom forretningsmodellen ikke vil være bærekraftig når operatørene skal ha sitt.

– Det betyr i all hovedsak 95 pro-

med betydningen til internett i samfunnet.

– Jo mer samfunnet blir avhengig av Internett, jo mer viktig er det at nettet forblir åpent, sier Olsen.

Han forteller at fokuset på nettnøytralitet ser ut til å være økende både i USA og i Europa.

– Hvordan vil det gå dersom det skulle skje at nettnøytraliteten faller?

– Slutten på nettnøytraliteten kan bety slutten på internett slik som vi kjenner det i dag. Vi ønsker ikke å gjøre noe skremmescenario ut av dette, graden av «slutt» vil selvfølgelig avhenge av hva alternativet til nettnøytralitet er.

sent av alle apper?

– Ja, men det er tvilsomt om Apple vil la den plattformen de har bygget opp kollapse, sier Baille, og spår at Apple vil ta den utgiften. En-

ten av egen lomme, eller ved å øke prosentsatsen de tar av hver salgssom i dag er 30 prosent.

Isfjellet er antageligvis langt større. Skytjenester, sosiale medier, back-

up-løsninger på andre lokasjoner og TV over internett er alle fenomener som blir stadig mer utbredt. Fellesnevneren er at alle krever datatrafikk, og at den pr. i dag er gratis.

Annerledeslandet, det er Norge det

Betalingsvillige kommuner gjør at Norge nok en gang skiller seg ut. Men sprekker nettnøytraliteten, må vi også betale.

– Det blir spennende å se om Telenor, som – sammen med Telio – er det eneste som er børsnotert i Norge, kan holde på utbyttepolicen mens de bygger 4G- og fibernettverk samtidig, sier telekomanaly-

tiker Salvador Baille i Core Group.

Han viser til tall fra Telenors fjerde kvartal der gjelden steg med over 4 milliarder kroner siden kvartalet før.

Slipper ikke unna Nøkkelen til at det går bra i Norge er at kommunene, gjennom kraftselskapene, har tatt en stor del av regningen da bredbåndsløftet ble gjennomført.

– Hva er status for internettøko-

nomien i Norge?

– Du og jeg vil snakke med selskapet på andre siden, enten det er Facebook, Apple eller Netflix. Den dagen kapasiteten begrenser de mulighetene vil det bli ramaskrik, og det reagerer politikerne på, spår Baille.

– Dersom det gis etter for nettnøytraliteten i Europa, vil vi kunne slippe unna her hjemme, siden det går så bra?

– Nei, trolig ikke.

Tar allerede betalt

TV-kanalene betaler Telenor for bedre kvalitet på sine nett-TV-sendinger. – Innholdsleverandører må være med på finansielle investeringene fremover, hevder telegiganten.

– Vi har et uttalt ønske om at store kommersielle innholdsleverandører også må være med på finansielle investeringene i nettet fremover, sier kommunikasjonsdirektør Torild Uribarri i Telenor.

Telegiganten mener det ikke strider mot nettnøytraliteten, som de støtter oppunder.

– Dette kan de best gjøre ved å inngå avtaler om effektiv distribusjon av kapasitetskrevenne innhold. Slike løsninger bedrer kvaliteten på videoinnhold og vil være til fordel for både innholdsleverandør, distributør og ikke minst for kunden.

Telenor har i dag slike avtaler med både NRK og TV 2.

– Det er ikke aktuelt å blokere innhold som går utenfor avtaler, men i perioder med stor trafikk i nettet kan ikke Telenor garantere for kvaliteten på slike tjenester.

Telenor bruker årlig over 4 milliarder kroner på utbygging av nettverk.

Tøff konkurranse

Nylig har Telenor hatt en markeds kampanje der de har lokket kundene med økt hastighet uten tillegg i prisen.

– Konkurransen om kundene er tøff. Man ser kampanjer i markedet hele tiden. Vi har hatt meget god uttelling på vårt tilbud om betydelig økt datamengde inn i Komplettporteføljen vår, sier Uribarri.

Telenor tror ikke nettnøytraliteten vil falle, men spår likevel endringer i markedet.

– Vi tror på en konsolidering i bransjen, ikke bare på mobil, men vel så mye i fibermarkedet hvor det i dag er svært mange aktører.